

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Tredje behandling af lovforslag nr. L 23:

Forslag til lov om ændring af lov om leje.

Af boligministeren (Agnete Laustsen).

(Fremsat 5/10 88. Første behandling 12/10 88. Betænkning 9/12 88. Anden behandling 13/12 88. Tillægsbetænkning 14/12 88).

Der var stillet 4 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1-4 vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 122 stemmer (S, KF, SF, V, FP, RV, KRF og Steenholdt (Grønl.); 4 (CD) stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Tredje behandling af lovforslag nr. L 24:

Forslag til lov om ændring af lov om realkreditinstitutter, lov om indeksregulerede realkreditlån, lov om midlertidig regulering af boligforholdene og lov om leje. (Långivning i forbindelse

med ejerskifte, udvidelse af udlånsadgangen i andre OECD-lande, fremme af privat udlejningsbyggeri m.v.).

Af boligministeren (Agnete Laustsen).

(Fremsat 5/10 88. Første behandling 2/11 88. Betænkning 9/12 88. Anden behandling 13/12 88. Tillægsbetænkning 14/12 88).

Der var stillet 1 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslaget sattes først til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslaget

forkastedes, idet 17 stemte for, 110 imod.

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

*Forhandling***Svend Andersen (S):**

Det fremgår af betænkningen, at Socialdemokratiet vil redegøre for sin stilling ved tredje behandling.

Jeg må allerførst beklage, at det ikke har været muligt at få boligministeren i tale, heller ikke om dette forslag, og det drejer sig også om det efterfølgende forslag, boligbyggeriloven.

Vi havde ellers stillet et ændringsforslag, som skulle appellere til, at vi kunne få et fornuftigt samarbejde om disse punkter, men boligministeren har altså valgt at samarbejde til andre sider. Det kan godt virke foruroligende for den sunde, boligpolitiske tanke om godt byggeri med beboerbeskyttelse og med grænser for en privat profit, som et flertal trods alt igennem lang tid har stået for: Socialdemokratiet, SF, De Radikale, ja, også i en meget stor udstrækning boligministerens eget parti.

Det skal altså nu sættes over styr under dække af, at man vil stramme nogle realkreditregler om belåning ved ejerskifte, ved at boligministeren søger at indføre nye boligpolitiske tanker og nye holdninger, som vi klart må tage afstand fra.

[Svend Andersen]

Det, som boligministeren ved lovforslaget søger at fremme, er spekulation i bolignød. Det skal være muligt at opføre private udlejningsboliger med profit. Sådan nogle gode begreber som lejefastsættelse efter det lejedes værdi og efter omkostningsbestemt husleje skal træde ud af kraft, når disse boliger skal have lov til at blive opført. Det er klart, at Socialdemokratiet ikke kan stemme for dette lovforslag.

Det private udlejningsbyggeri kan efter vores opfattelse kun fremmes ved, at der samtidig sker forringelse over for det almennyttige boligbyggeri. Det bliver til skade for beboerne. Det bliver dyrere for alle parter, og det betyder øgede omkostninger for kommunerne og for staten til øget boligydelse.

Vi stemmer altså imod dette lovforslag.

Lizzie Lichtenberg (KF):

Når Det Konservative Folkepartis folketingsgruppe om lidt stemmer for denne lov, er det i bevidstheden om, at vi her er med til at sikre et alsidigt boligmarked, således at også private udlejningsbyggerier får en chance som fremtidens boligform.

Vi ved, der er mange, der ønsker netop denne boligform. Vi ved, der er mange ældre, som afhænder deres egen ejendom, som ville være særdeles tilfreds med netop at kunne gøre brug af dette her tilbud. Vi ved, at der er mange borgere i dette land, der også ser den private udlejningsbolig som en god familiebolig, som de vil sætte pris på. Derfor kan vi stemme for dette lovforslag.

Pelle Voigt (SF):

SF har også meddelt, at vi ville redegøre for vores stilling ved tredjebehandlingen.

Jeg skal sige, at selv om der, som vi tidligere har gjort opmærksom på, er elementer i dette forslag, som er kædet sammen med mange forskellige ting, vi kan gå ind for, vil vi stemme imod forslaget for at markere vores modstand imod det efter vores opfattelse lidt fortvivlede ideologiske vanvid, der ligger i forsøget på at genoplive det private udlejningsbyggeri.

Noget andet er, at jeg tror, at ministeren og regeringen inden alt for lang tid dybt vil komme til at fortryde, at man har stemt dette igennem. SF vil stemme imod. Vi har talt og frelst vores sjæl. Hvilke konsekvenser der kommer af dette forslag senere, er i hvert fald konsekvenser,

som regeringen og boligministeren må påtage sig ansvaret for.

Jeg siger god fornøjelse!

Kirsten Jacobsen (FP):

Fremskridtspartiet vil stemme for lovforslaget og gerne fremhæve en af de positive sider, der er ved dette lovforslag. Dette lovforslag giver mulighed for, at der kommer en hårdt tiltrængt konkurrence til de såkaldt sociale boligselskabers boligbyggeri.

Det giver de boligsøgende en større valgmulighed for at vælge den bolig, som passer bedst til deres behov. På længere sigt, og det er nok det, Fremskridtspartiet hilser med størst glæde, giver det forhåbentlig en minusside i finansloven ved, at det private boligbyggeri overtager en stadig større og større del af nybyggeriet, hvorved tilskuddene til de almennyttige boligselskaber falder tilsvarende.

Jørgen Estrup (RV):

Der er nogle væsentlige principper på boligområdet, som vi skal tilgodese herindefra. Vi skal tilgodese, at vi har et rimelig differentieret boligudbud. Vi skal også tilgodese, at nybyggeriet sker under tilstrækkeligt effektive og resourcebesparende former.

Jeg tror, det er fornuftigt, at vi nu giver mulighed for en konkurrence til det almennyttige byggeri. Men det skal heller ikke være hemmeligt for nogen, at vi fra radikal side har haft betænkeligheder ved, om vi havde fundet den rigtige konstruktion på dette område.

Derfor er det tilfredsstillende, at dette er et forsøg. Når de to år er gået, må vi undersøge, om resultaterne blev, som vi havde håbet og ventet, og så vil der være mulighed for at lave tilretninger.

Jeg synes også, det er tilfredsstillende, at vi får understreget, at det stadig væk er nødvendigt at støtte også det private udlejningsbyggeri, sådan som boligsituationen er i Danmark; ellers kan det simpelt hen ikke opføres. Men dette byggeri har også nogle forpligtelser og må på linie med andre former for nybyggeri – specielt det almennyttige – også løse nogle sociale opgaver.

Som situationen er på boligområdet i øjeblikket, er det den vej, vi må gå, men vi må altså også gøre det gradvis, sådan at vi har mulighed for at lave de nødvendige tilpasninger.

Kofod-Svendsen (KRF):

Kristeligt Folkeparti er modstander af monopoler. Vi ønsker alsidighed, og vi mener, at dette forslag, som åbner for det private udlejningsbyggeri, vil fremme alsidigheden. Det er ikke sådan, at vi ikke ønsker det almennyttige boligbyggeri, det gør vi bestemt, så vi får en supplerende mulighed, der totalt set vil være til gavn for det samlede boligmarked. Derfor hilser vi dette forslag velkommen og vil meget gerne lægge stemmer til, at disse muligheder for at fremme privat udlejningsbyggeri bliver en realitet.

Hermed sluttede forhandlingen.

*Afstemning***Lovforslaget**

vedtoges med 72 stemmer (KF, V, FP, RV, CD, KRF og Steenholdt (GrønL.)) mod 50 (S og SF).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Tredje behandling af lovforslag nr. L 104:

Forslag til lov om ændring af lov om boligbyggeri. (Kvoter for 1989, ændret finansiering af privat andelsboligbyggeri og byggeskader i almennyttigt boligbyggeri, godkendelse af nye almennyttige boligselskaber).

Af boligministeren (Agnete Laustsen).

(Fremsat 17/11 88. Første behandling 22/11 88. Betænkning 9/12 88. Anden behandling 13/12 88. Tillægsbetænkning 14/12 88).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Svend Andersen (S):**

Nu ser det ud til, at det ikke bare er i Boligudvalget, at det er umuligt at få boligministeren i tale. Heller ikke her i folketings salen ser det ud til, at boligministeren agter at tage del i debatten og fremkomme med nogle synspunkter

om de ting, der er blevet sagt. Vi må håbe, det ikke er en vane, boligministeren tillægger sig, men at det bliver muligt herefter trods alt at få en fornuftig snak om noget så vigtigt som, hvordan boligpolitikken skal laves fremover.

Også vedrørende dette lovforslag har vi meddelt, at vi vil redegøre for vores stilling her ved tredjebehandlingen. Lovforslaget indeholder jo en bestemmelse om, at der kan bygges almennyttige boliger, og som sådan er det jo en positiv lovgivning, som vi burde stemme for, men vi må beklage, at boligministeren – måske for at fremme det private udlejningsbyggeri, som blev besluttet under det foregående dagsordenspunkt – har indlagt nogle stramninger også her over for det almennyttige boligbyggeri.

Det drejer sig for det første om rammebeløbet. Boligministeren har sagt, at der for 1989 ikke må ske nogen regulering af rammebeløbet. Det betyder, at de stigninger, der kommer inden for byggeriet – de omkostninger, byggeriet bliver pålagt – skal kompenseres ved tilsvarende dårligere kvalitet inden for det almennyttige boligbyggeri.

Jeg er lige blevet opmærksom på, at Boligstyrelsen i den senere tid har forhandlet med arkitekterne om forhøjede honorarer for 1989 i størrelsesordenen 5–7 pct., så vidt jeg har forstået. Det er altså omkostninger, der skal dækkes af et rammebeløb, der ikke får samme stigning, og det kan kun betyde, at kvaliteten af det almennyttige boligbyggeri bliver ringere. Til gengæld skal arkitekterne have større honorarer for at lave dårligere boliger. Det er en ulempe, som vi må tage klart afstand fra.

Også når det drejer sig om finansieringsreglerne, ændrer boligministeren ved nogle principper. Det har hidtil været sådan, at grundkapitalen skulle udbetales kontant. Det har finansministre og tidligere boligministre gradvis fået ændret på den måde, at man i stedet for at optage indlån optager lån i det almennyttige boligbyggeri. Det betyder, at der for 1989 i hver almennyttig bolig skal optages 15 pct., der ellers skulle have været optaget som indenlandsk statslån.

Det er ganske vist i første omgang uden ulempe for beboerne, og det er til glæde for finansministeren, der så ikke behøver at komme og anmode Folketinget om at få lov til at optage et indlån, men det betyder alt i alt, at der